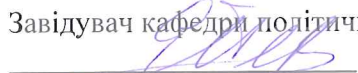

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права
«Затверджую»

Шифр Спеціальності 052	Спеціальність «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4
------------------------------	--	----------------

Завідувач кафедри політичних наук і права
 / проф. Перегуда Є.В./

21 червня 2022 р.

Розробник силябусу
 /доц. Комова О.С./

СИЛАБУС Соціальна політика

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОП «Політичний менеджмент»
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова
8) Семестр: V
9) Контактні дані викладача: доцент кафедри політичних наук і права Комова Олена Станіславівна, komova.os@knuba.edu.ua, телефон кафедри – (044) 241-55-66; профіль викладача на сайті КНУБА – http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977 . День та час проведення консультацій – четвер, 15.20-16.00, ауд.443.
10) Мова викладання: українська
11) Пререквізити (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): «Вступ до спеціальності», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України»
12) Мета курсу: засвоєння основ наукового і практичного управління, соціальним захистом та соціальним розвитком.

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 СК01 СК03 СК04

2.	ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 СК01 СК03 СК04
3.	ПРН10- Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних, ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 СК01 СК03 СК04
4	ДПРН03. Вміти розробляти рекомендації щодо формування планів розвитку населених пунктів, просторового планування та забудови міст.	Обговорення під час занять, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК03 СК03 СК04 ДСК03

За підсумками вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- понятійний апарат та методи дослідження соціальної політики;
- основні теоретичні підходи до вивчення соціальної політики;
- національні особливості формування та функціонування соціальної політики.

вміти:

- критично оцінювати вітчизняний та зарубіжний досвід реалізації соціальної політики;
- аналізувати механізми реалізації соціальної політики;
- оцінювати результативність та якість реалізації соціальної політики;
- практично застосовувати існуючу нормативно-правову базу соціальної політики.

14) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні роботи здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
18	18		Контрольна робота	54	залік
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				36 (1,2)	

15) Зміст курсу

Лекції:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади соціальної політики.

Тема 1. Соціальна політика як функція державного управління та її складові.

Тема 2. Соціальний захист людини як система.

Змістовий модуль 2. Вітчизняний досвід реалізації світової політики.

Тема 3. Становлення ринкової економіки в Україні та зміни в соціальній політиці.

Тема 4. Нормативно-правова база соціальної політики в Україні.

Тема 5. Соціальна політика щодо економічно активного населення.

Тема 6. Форми захисту соціально вразливих верств населення

Тема 7. Пенсійна система України.

Змістовий модуль 3. Світовий досвід світової політики.

Тема 8. Соціальна політика у зарубіжних країнах.

Тема 9. Світовий досвід моделей соціальної політики та їх можливість використання в Україні.

Практичні:

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади соціальної політики.

Заняття 1. Соціальна політика як функція державного управління та її складові.

Заняття 2. Соціальний захист людини як система.

Змістовий модуль 2. Вітчизняний досвід реалізації світової політики.

Заняття 3. Еволюція соціальної політики України в умовах демократизації суспільства та розбудови ринкової економіки.

Заняття 4. Нормативно-правові засади розвитку соціальної політики незалежної України.

Заняття 5. Формування основ соціальної політики щодо окремих соціальних груп в Україні.

Заняття 6. Основи соціальної політики України щодо соціально вразливих верств населення.

Заняття 7. Еволюція пенсійної системи в Україні.

Змістовий модуль 3. Світовий досвід світової політики.

Заняття 8. Зарубіжний досвід впровадження соціальної політики: регіональний аспект.

Заняття 9. Світовий досвід моделей соціальної політики та їх можливість використання в Україні.

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт (на вибір студентів)

1. Політичні партії у структурі суб'єктів соціальної політики.
2. Громадські організації серед суб'єктів соціальної політики.
3. Причини загострення соціальних проблем на етапі переходу до ринку і форми їх прояву.
4. Застосування Україною міжнародних договорів з питань соціального захисту населення.
5. Принципи, на яких будується система соціального захисту в соціально-орієнтованій ринковій економіці.
6. Організаційно-економічні засади функціонування дитячих будинків сімейного типу.
7. Критерії та показники оцінювання бідності.
8. Характеристика Стратегії подолання бідності в Україні.
9. Зарубіжний досвід організації системи соціального захисту інвалідів.
10. Недержавні пенсійні фонди, їх значення і види.
11. Соціальне страхування як механізм розбудови соціальної політики держави.
12. Зарубіжний досвід застосування соціально-орієнтованих підходів до розробки й впровадження нових принципів просторового планування населених пунктів в Україні.
13. Розробка рекомендації щодо розміщення соціальних об'єктів та розвитку пов'язаної з їх функціонуванням інфраструктури у сучасних проектах просторового планування та забудови міст/ селищ міського типу / сел в Україні.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях. Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру.

Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Модульна контрольна робота (МКР)

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Максимальна кількість балів за МКР дорівнює 20 балам. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульну контрольну роботу з навчальної дисципліни.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по **три** питання, що відповідають

репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

2 бали – виставляються за неповну, відповідь, в якій багато неточностей.

1 бали – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

3 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

2 бали – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1 бал – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

7-8 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

5-6 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

4 бали – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

2 бали – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1 бал – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Питання модульного та підсумкового контролю:

- Основні категорії і поняття навчальної дисципліни «Соціальна політика».
- Суть і основна мета соціальної політики.
- Об'єкти і суб'єкти соціальної політики.
- Основні напрями соціальної політики, їх характеристика.
- Соціально-економічні перетворення в Україні
- Соціальна політика у командно-адміністративній та ринкових системах
- Наукові засади і наукове забезпечення соціальної політики.
- Структура, класифікація і характеристика соціальних нормативів.
- Суб'єкти нормативно- правового забезпечення розробки і реалізації соціальної політики.
- Роль науково-дослідних установ та навчальних закладів у забезпеченні процесів розроблення і реалізації соціальної політики.
- Соціальний захист як важлива складові соціальної політики.
- Характеристика основних складових соціального захисту.
- Пріоритетні напрями соціального захисту.
- Мінімальна заробітна плата, її місце в системі соціального захисту.
- Індексация заробітної плати як елемент захисту працівників в умовах інфляції.
- Оцінка сучасного стану соціального захисту економічно активного населення.
- Актуальні проблеми соціального захисту дітей в Україні.
- Державна політика соціального захисту жінок в Україні.
- Державна молодіжна політика. Гарантії соціального захисту молодих громадян.

- Соціально-побутові заходи та методико-соціальні аспекти захисту інвалідів.
- Загальна характеристика правового статусу та соціального захисту ветеранів війни, праці і військової служби.
- Основні напрями соціальної політики щодо внутрішньо переміщених осіб, жертв військового конфлікту на теренах Донецької та Луганської областей, Автономної Республіки Крим.
- Проблеми і перспективи становлення нової пенсійної системи.
- Соціальне страхування як механізм розбудови соціальної політики держави
- Формування основ соціальної політики щодо студентства.
- Форми захисту соціально вразливих верств населення.
- Еволюція сучасного пенсійного законодавства, механізмів та форм соціального захисту громадян похилого віку.
- Основні напрями соціальної політики країн Європи.
- Континентально-європейська (консервативна) модель соціальної політики Франції.
- Держава загального добробуту в соціально орієнтованій ринковій економіці ФРН.
- Скандинавська (або соціально-демократична) модель соціальної політики. Шведська модель соціал-демократичної держави добробуту.
- Особливості соціальної політики в США.
- Соціальна політика в країнах Близького Сходу.
- Китайська модель соціальної політики.
- Вплив соціальної політики держав ЄС на зміст сучасних соціальних проєктів України.
- Розробка рекомендації щодо потреби урахування об'єктів соціальної інфраструктури при формуванні планів розвитку населених пунктів в Україні.
- Розробка рекомендації щодо розміщення соціальних об'єктів та розвитку пов'язаної з їх функціонуванням інфраструктури у сучасних проєктах просторового планування та забудови міст/ селищ міського типу / сел в Україні.
- Застосування досвіду держав з соціально-орієнтованою економікою при розробці проєктів просторового планування населених пунктів.

16) Основна література:

1. Іванова О.Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти. Курс лекцій К.: Видавничий дім «КМ Академія» 2013. 220 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Соціальна політика. Львів, 2020 р.
3. Семигіна Т. В. Соціальна політика у глобальному вимірі. – К.: Університетське видавництво "Пульсари", 2003. – 252 с
4. Ярошенко А.О., Семигіна Т.В., Сушицька Н.В. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. За ред. А.О. Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.

17) Додаткові джерела:

1. Білобров Д. Сталий людський розвиток: напрямки реалізації в Україні. – К.: Знання України, 2002. – 36 с.
2. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми. – Донецьк: Янтра, 2001. – 351 с.
3. Бройх-Опперт У. Д. Особливості соціальної молодіжної політики в Україні та ФРН на сучасному етапі. – К.: МАУП, 2004. – 336 с
4. Гончарова С.Ю., Отенко І.П. Соціальна політика. Навч. посібник. Х.: Вид-во ХДЕУ, 2013. 200 с.
5. Гриненко А.М. Соціальна політика. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: КНЕУ, 2013 309 с.
6. Держава загального добробуту: проблеми і перспективи: Збірник матеріалів вузівської науково- практичної конференції / За ред. канд. пед. наук Зайченко Н. І. – Чернігів: видавництво ЧДПСТІП, 2008. – 68 с.
7. Злупко С. М., Радецький Й. І. Людський потенціал, зайнятість і соціальний захист населення в Україні. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2001. – 192 с. 14. Ільчук Л.І., Сивак А.В, Супруненко А.П. Концепція соціальної держави України (проект): Центр перспективних соціальних досліджень, 2004 // Доступний з <http://cpsr.org.ua/?pr=9&id=131>. 15. Колот А.М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003. – 230 с.
8. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. І. Кривоконь ; Черніг. держ. технол. ун-т. – Чернігів : ЧДТУ, 2012. – 319 с
9. Кучменко Е. М., Шелега О. О. Специфіка ринку зайнятості України: вдосконалення діяльності особистості з питань професійного навчання населення. /Державне управління та державна служба зайнятості (питання теорії та виклики практики) – К., ІПК ДСЗУ, 2008. – С.122-135.
10. Людський розвиток в Україні: можливості та напрямки соціальних інвестицій (колективна науково-аналітична монографія) / За ред. Е.М.Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, Держкомстат України, 2006. – 424 с.
11. Маховський Д. Соціальна політика України: стан та перспективи розвитку. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. № 2. 2017. С. 31-37.
12. Методологія, напрями, тенденції, проблеми у сфері праці та соціальної політики / М. М. Пап'єв (ред.), Т. М. Кір'ян (ред.). – К.: Соцінформ, 2006. – 408с.
13. Мужикова Н. М., Пузирний В. Ф., Семиног Л. А. Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС. – Чернігів: Деснянська правда, 2007. – 170 с
14. Садова У.Я. Соціальна політика в Україні: регіональні дослідження і перспективи розвитку: Монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2005. - 408с.
15. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 200 с.
16. Соціальна політика в Україні. Введення у соціальну роботу. Навч. посіб. К.: Фенікс, 2011. 288 с.
17. Трунін С.Н. Економіка праці: підручник / С.Н. Трунін // Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kniga.scienceontheweb.net/struktura-politika-dohodov-ryinochnoy-23655.html>
18. Михненко А. Світові моделі соціальної політики: уроки для України / А.Михненко, Н. Щур // Вісник НАДУ: соціальна і гуманітарна політика. – С. 2019-227.
19. Напрями та механізми подолання бідності в Україні: Матер, нац. семінару, 2000 р. / Мін-во праці та соц. політики, УАДУ, Інститут світового банку. – К, 2000.
20. Ривак О.С. Ринок праці економічні аспекти. Навч. посібник: К.: вид. УАДУ. 2000. – 108 с.
21. Скуратівський В. А. Гуманітарна політика в Україні : навч. посіб. / В. А. Скуратівський, В. П. Трощинський, 27 С. А. Чукут. – К. : Вид-во УАДУ, Міленіум, 2002. – 262 с.
22. Шевчук П. І. Соціальна політика. – Л.: Світ, 2005. – 400 с.
23. Ягодка І. Соціальна інфраструктура і політика. – К., 2000. – 212с.

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			Модульна контрольна робота	Індивідуальне завдання	Сума балів
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3			
15	30	15	20	20	100

19) Політика щодо академічної доброчесності

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

20) Політика щодо відвідування

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2842>